

Vergaderjaar 2017–2018

22 660

Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de lidstaten van de EU en van een delegatie uit het Europees Parlement

AU/ Nr. 69

VERSLAG

Vastgesteld 30 maart 2018

Van zondag 26 tot en met dinsdag 28 november 2017 vond te Tallinn, Estland, de LVIII plenaire Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de nationale parlementen van de lidstaten van de Europese Unie en van een delegatie uit het Europees Parlement, hierna aangeduid als COSAC, plaats. Naast de genoemde delegaties namen ook delegaties van de nationale parlementen van de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie deel als waarnemer, evenals delegaties van de Raad van de Europese Unie en van de Europese Commissie en van het Andorrese, Monegaskische, Noorse, Zwitserse en Oekraïense Parlement. De Nederlandse delegatie naar deze conferentie werd geleid door de voorzitters van de commissies voor Europese Zaken van respectievelijk de Eerste en Tweede Kamer, Van Apeldoorn (SP) en Azmani (VVD). De delegatie bestond verder uit Eerste Kamerlid Strik (GroenLinks, Eerste Kamer) en Tweede Kamerleden Omtzigt (CDA), Leijten (SP) en Van Rooijen (50-PLUS). De ambtelijke begeleiding bestond uit Van den Driessche (Eerste Kamer), Buisman en Middelkoop (Tweede Kamer). De delegatie brengt als volgt verslag uit¹:

En marge van de conferentie

Op 26 november 2017 ontving de delegatie een technische briefing van Karen **van Stegeren**, Nederlands Ambassadeur te Estland. Naast een toelichting op de politieke, economische en historische ontwikkelingen is eveneens gesproken over de actuele politieke situatie in Estland en de vorderingen van het Estse Voorzitterschap in de tweede helft van 2017.

¹ De notulen van de Trojka-bijeenkomst en van de plenaire COSAC-conferentie zijn raadpleegbaar op de officiële website van COSAC: <http://www.cosac.eu/58-estonia-2017/lviii-cosac-26-28-november-2017-tallinn/>.

Opening en procedurele zaken

De plenaire COSAC-conferentie werd geopend door de Estse Parlementsvoorzitter, Eiki Nestor. In zijn introductie ging de Parlementsvoorzitter in op de huidige uitdagingen voor de Europese Unie. Hij sprak daarbij over de botsing tussen de gesloten wereld uit het verleden en de open wereld van de toekomst en over de wijze waarop men de huidige uitdagingen kan aangaan.

De vergadering werd vervolgens voorgezeten door de voorzitter van de Estse commissie voor Europese Zaken, Thomas Vitsut. Aan de orde kwamen de volgende kwesties:

De Voorzitters-Trojka van COSAC had op 26 november 2017 de heer Kenneth Curmi, ambtenaar van de Maltese Kamra tad-Deputati, genomineerd als nieuw Permanent lid van het COSAC-secretariaat.

Het Voorzitterschap heeft verschillende brieven ontvangen en in behandeling genomen, waaronder een brief van Commissievoorzitter Juncker van 14 november 2017 met een uitnodiging aan COSAC om drie vertegenwoordigers uit nationale parlementen aan te duiden die plaats zullen nemen in de *Task Force on Subsidiarity, Proportionality and «Doing Less More Efficiently»*. Het voorstel van de Voorzitters-Trojka in reactie op de uitnodiging zou vervolgens tijdens de bijeenkomst van de commissievoorzitters later op de dag nader worden besproken.

Christiana Fryda, permanent lid van het COSAC secretariaat, presenteerde tot slot het 28e halfjaarlijks rapport. Het rapport bestaat uit drie hoofdstukken: de toekomst van de Europese Unie, best practices van nationale parlementen ter ondersteuning van het dichter bij de burger brengen van de EU en de implementatie van de strategie voor een Digitale Eenge-maakte Markt uit 2015.

Sessie I: De toekomst van de Europese Unie

In de eerste sessie stond de discussie over de toekomst van de Europese Unie centraal. Onder voorzitterschap van de President van Estland, Kersti Kaljulaid, die in haar welkomstwoord het belang van subsidiariteit in de Europese Unie benadrukte, gaven hoofdonderhandelaar namens de Europese Commissie in de onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk, Michel Barnier, en Danuta Hübner, voorzitter van de Constitutionele Commissie (AFCO) van het Europees Parlement, hun visie op de ontwikkeling van de Unie.

Hoofdonderhandelaar Michel Barnier ging in op de stand van zaken van de onderhandelingen over de uittreding van het Verenigd Koninkrijk. Hij benadrukte de wens om tot een ordentelijke uittreding en stabiele relatie te komen. Hierbij zijn volgens hem drie elementen belangrijk. Ten eerste gelden de criteria om door te stappen naar fase 2 van de onderhandelingen, namelijk een akkoord over de financiën, de positie van EU-burgers in het Verenigd Koninkrijk en vice versa en de grens tussen Ierland en Noord-Ierland. We moeten daarbij voor zekerheid zorgen, benadrukte Barnier. Ten tweede is een belangrijk element de integriteit van de interne markt. De interne markt en haar vier vrijheden zijn het cement dat de Europese Unie bij elkaar houdt. Deze waarden zijn ondeelbaar. Ten derde is er de toekomstige relatie met het Verenigd Koninkrijk. Voor het eerst in de Europese geschiedenis is er sprake van divergentie in plaats van convergentie. We willen vermijden dat er geconcurrereerd gaat worden op regels. Daar moeten we het over eens worden. Het akkoord over de

toekomstige relatie zal een zogenaamd *mixed agreement* zijn wat geratificeerd moet worden door alle nationale parlementen in de Europese Unie.

Danuta Hübner vervolgde met een introductie op de flexibiliteit van de Europese Unie en het aanpassingsvermogen van de Unie. Zij haalde daarbij de Permanent Gestructureerde Samenwerking op defensiegebied (PESCO) aan. Hübner benadrukte ook het belang van transparantie over de procedures en besluiten van de Europese Unie. Communicatie, naar burgers toe, maar ook tussen (decentrale) overheden in Europa kan beter. We zijn, als Europese Unie, verenigd in de onderhandeling met Brexit, volgens Hübner, en dat moet ook zo blijven. Speciale aandacht schonk Danuta Hübner aan het cohesiebeleid. Er is een robuust cohesiebeleid nodig; hervorming is daarbij nodig maar het initiële doel van het cohesiebeleid, namelijk een nivellerend effect in de Europese Unie, is en blijft een prioriteit, volgens Hübner. Tenslotte ging zij nog in op de Europese verkiezingen in mei 2019, waarbij zij de verkiezingen een *testcase* vindt of de Unie op de goede weg zit met de hervormingen.

Eerste Kamerlid Bastiaan **van Apeldoorn** wees erop dat het een van de grootste post-Brexit uitdagingen is om de vervreemding van de burger tegenover de EU aan te pakken door het adresseren van het democratische deficit en het versterken van de democratische verantwoordelijkheid in de EU. In dat kader is het noodzakelijk om op Europees niveau het gebrek aan transparantie in de besluitvormingsprocessen aan te pakken, aangezien de Europese instellingen, waaronder de Raad, de Europese Transparantieverordening niet volledig toepassen. Hij riep vervolgens op om het initiatief van de Nederlandse delegatie te steunen.

Tweede Kamerlid Pieter **Omtzigt** vroeg hoofdonderhandelaar Barnier naar de mogelijke consequenties van een chaotische Brexit. Verder vroeg hij aan Danuta Hübner of werkelijk alle opties op tafel liggen met betrekking tot de uittreding van het Verenigd Koninkrijk, dus ook het eventuele intrekken van het artikel 50 proces. In haar reactie gaf Hübner aan dat zij een ordentelijk Brexit wenst. Over het eventueel intrekken van het artikel 50 proces zei zij dat die mogelijkheid bestaat, maar dat er dan unanimititeit benodigd is bij alle 27 overgebleven lidstaten van de Europese Unie.

Sessie II: De Europese Unie dichterbij de burger brengen – wat zijn best practices van nationale parlementen?

Monika Haukanomm, lid van de Estse commissie voor Europese Zaken, opende deze sessie als moderator. Sprekers waren, Katrin Auel, universitair hoofddocent aan het Vienna Institute for Advanced Studies, Kristian Vigenin, voorzitter van de commissie Europese Zaken en toezicht op Europese Fondsen van het Bulgaarse parlement en het Tweede Kamerlid **Omtzigt**.

Mevrouw Auel prees de mate waarin nationale parlementen transparant zijn over hun werkzaamheden. Ze moedigde parlementen aan om meer informatie beschikbaar te stellen die gericht is op het algemene publiek, in het bijzonder door gebruik van sociale media. Mevrouw Auel presenteerde onderzoek waaruit bleek dat plenaire debatten veelvuldiger in het nieuws komen dan commissievergaderingen. Echter, gemiddeld wordt 5% van de plenaire vergadertijd gewijd aan Europese onderwerpen. Om de parlementaire behandeling van EU-onderwerpen zichtbaarder te maken, deed mevrouw Auel de suggestie meer ruimte in te bouwen in de plenaire agenda voor Europese onderwerpen.

De heer **Omtzigt** presenteerde het position paper over transparantie van de commissies Europese Zaken van de Eerste en Tweede Kamer. Hij lichtte toe dat een gebrek aan transparantie in de EU de democratie mankeert. Meer toegang tot documenten is niet alleen goed voor het publiek, maar stelt ook parlementen beter in staat hun rol als volksvertegenwoordiger uit te oefenen. De heer **Omtzigt** presenteerde vier voorstellen om gezamenlijk aan de Raad, de Europese Raad, de Eurogroep en de Europese Commissie voor te leggen namens COSAC delegaties. Hij stelde voor om de reactie van deze instellingen te bespreken op de volgende COSAC.

De heer Vigenin onderstreepte het belang van effectieve parlementaire betrokkenheid bij Europese besluitvorming. Hij riep onder meer op de communautaire methode te herbevestigen, te werken aan een duidelijke verdeling van competenties en aan loyale samenwerking. Hij verwelkomde de instelling van de taakgroep subsidiariteit en proportionaliteit. De heer Vigenin vond ook dat een gele kaart serieuzer moet worden genomen door de Europese Commissie. Over publiekscommunicatie zei de heer Vigenin dat parlementen laagdrempelige informatie geschikt voor het brede publiek moeten ontwikkelen en daarbij burgers ook in staat moeten stellen hun mening te geven.

Twintig parlementariërs intervenueerden in het daaropvolgende debat. Eerste Kamerlid Tineke **Strik** gaf in haar inbreng aan dat toegang tot informatie cruciaal is voor een effectievere en meer democratische Europese Unie. Zij bracht de Hofuitspraak *Access Info Europe* in herinnering, die stelt dat openbare toegang tot documenten die deel uitmaken van het wetgevingsproces onmisbaar is in een democratie. Vervolgens riep zij de delegaties op om gezamenlijk druk uit te oefenen om Raadsdocumenten openbaar te maken, zoals wordt vereist door Europese wetgeving en door de beginselen van de rechtsstaat en van democratie. De Unie dichterbij de burger brengen vereist meerdere stappen, maar toegang tot informatie is een randvoorwaarde, aldus het lid **Strik**.

Eerste Kamerlid Bastiaan **van Apeldoorn** onderstreepte in zijn bijdrage dat transparantie onontbeerlijk is voor de toekomst van de EU. Hij wees erop dat de Eurogroep een informeel forum is zonder reglement van orde. Deze groep neemt cruciale besluiten die de toekomst van alle EU-burgers raken en toch opereert zij ondoorzichtig. Hierdoor is de totstandkoming van de besluitvorming nauwelijks controleerbaar. De panelleden vroeg hij te reflecteren over concrete maatregelen die kunnen worden genomen om democratische controle in de Eurozone te versterken.

Een aantal delegaties spraken daarbij al hun steun uit voor het Nederlandse initiatief over transparantie. De door de heer **Omtzigt** voorgestelde brief werd door 24 andere COSAC-delegaties ondertekend en is op een later moment aan de instellingen aangeboden.

Sessie III: Digitale Eengemaakte markt – de huidige ontwikkelingen van e-diensten

De sessie over de digitale eengemaakte markt werd ingeleid door Siim Sikkut, plaatsvervangend Secretaris-Generaal voor communicatie en overheidsinformatiesystemen van het Estse Ministerie voor Economische zaken en voor Communicatie, door Gunther Krichbaum, voormalig voorzitter van de commissie voor Europese Zaken van de Duitse Bundestag, en door Jean Bizet, voorzitter van de commissie voor Europese Zaken van de Franse Senaat. De sessie werd gemodereerd door Kalle Palling, lid van de Estse commissie voor Europese Zaken.

De heer Sikut lichtte toe hoe Esten in hun dagelijkse leven gebruik maken van e-diensten in de overheidssector. Hij gaf daarbij drie voorbeelden van digitale middelen in e-overheidsdiensten: 1. digitale handtekeningen 2. digitale diensten die bureaucratie verminderen, zoals het indienen van belastingen en het aanvragen van medicijnen en 3. andere systemen zoals voor stemmen. Slechts een beperkt aantal diensten, die hoge risico's met zich kunnen meebrengen, kunnen niet digitaal, zoals trouwen en het aan- en verkopen van onroerend goed. Een aantal uitdagingen werden genoemd, zoals de behoefte aan sterk leiderschap om grote digitale transformaties door te voeren in de administratie, wet- en regelgeving moeten bij de tijd zijn en veiligheid en privacy moeten zijn gewaarborgd. De heer Sikut verwees tot slot naar de in oktober 2017 aangenomen Verklaring over e-Overheid op de Digitale Top in Tallinn en de implementatie ervan in de EU in de komende 5 jaar.

De heer Krichbaum begon zijn inleiding met een vergelijking tussen Estland en Duitsland. De grote verschillen die nog leven tussen de landen op digitaal gebied weet hij aan de omvang van Duitsland en de terughoudendheid van Duitsers om data vrij beschikbaar te maken voor de overheid. De bescherming van persoonsgegevens was dan ook van groot belang voor Duitse burgers. De heer Krichbaum sprak verder nog over digitalisering en het rendement op investering enerzijds en beurskapitalisatie anderzijds, een markt waarin de Europese bedrijven volgens de heer Krichbaum nog ondervertegenwoordigd zijn.

Ook de heer Bizet prees het succes van Estland in zijn vergelijking met de stand van zaken in de aangebonden e-diensten in Frankrijk. Wat hem betreft moet de EU een leidende rol spelen in de digitale economie om groei en banen te creëren en daarbij een strategie bedenken voor de uitdagingen van digitale transformatie. Ook moet worden nagedacht over effectieve belasting op inkomsten uit digitale activiteiten, over auteursrechten en faire vergoedingen voor auteurs en over de toegang tot goederen. Tot slot vroeg de heer Bizet nog aandacht voor computerveiligheid, een onderwerp dat nog te weinig op de beleidsagenda van de lidstaten staat.

In het debat dat erop volgde gingen de delegaties voornamelijk in op de zorgen over de veiligheid van het gebruik van elektronische diensten. Ook werd het belang van onderwijs en training voor het voetlicht gebracht, onder andere met het oog op banencreatie in de sector. De Luxemburgse delegatie vermeldde het bestaan van een Estse Data-Ambassade in Luxemburg die binnen de bestaande juridische kader tot stand was gekomen.

Tweede Kamerlid Martin **van Rooijen** verwees in zijn bijdrage naar de voortrekkersrol die Estland heeft op het gebied van innovatie en ICT. Hij legde in dat kader drie vragen voor aan het panel: Welke best practices kunnen nog worden gedeeld over het aanvragen van diensten via e-diensten en e-overheid? Wat kunnen we leren van de ervaringen tot nu toe in Estland en Duitsland? Welke belemmeringen moeten parlementen zien te vermijden? Tot slot vroeg het lid **Van Rooijen** hoe in een digitale eengemaakte markt belastingen zullen worden geheven en of in dat kader de basis voor «belasting toegevoegde waarde» moet worden herzien.

In reactie op de vragen van de heer **van Rooijen** antwoordde de heer Sikut dat de Estse ervaring leerde dat digitale innovatie pas gebeurt door eraan te beginnen en dat niet voor elk probleem op voorhand een oplossing is te bedenken. De heer Bizet erkende dat een nieuw wetgevend kader noodzakelijk is om digitalisering te faciliteren en dat open staan voor de opkomst van start-up-bedrijven van belang is.

Sessie IV: Stand van zaken bij het opbouwen van een effectieve en duurzame Veiligheids-Unie

De slotdag van de LVIII plenaire COSAC begon met een introductie van Eurocommissaris voor de Veiligheidsunie, Julian King.

In zijn bijdrage legde hij de nadruk op de samenwerking met de lidstaten van de Europese Unie. Veiligheidsbeleid is een nationale competentie maar op Europees niveau loont het om samen te werken, bijvoorbeeld op het gebied van terrorismebestrijding, cyberveiligheid en online interventie van Rusland. Er is noodzaak tot het uitwisselen van ervaringen. King kondigde tijdens zijn speech nieuwe interoperabiliteitsvoorstellen aan die binnen een paar weken gepubliceerd zullen worden.

Naar aanleiding van de introductie van Eurocommissaris King vroeg Tweede Kamerlid Renske **Leijten** of de uitwisseling van informatie op Europees niveau niet het principe van subsidiariteit schond. Ook vroeg zij door over de oproep om meer informatie uit te wisselen en hoe dit vorm te geven zonder dat dit dan een Europese competentie zou worden.

Tweede Kamerlid **Omtzigt** vroeg Eurocommissaris King naar de zogenaamde *returnees*, bijvoorbeeld teruggekeerde Syriëgangers, die vrij rondlopen in Europa en niet in Europese landen in de gevangenis zitten. Dit terwijl er volgens het lid **Omtzigt** wel genocide is gepleegd door Islamitische Staat.

Eurocommissaris Julian King reageerde op de vraag van het lid **Leijten** dat de lidstaten verantwoordelijk zijn maar dat de Europese Unie wel degelijk volgens hem een rol heeft te spelen. De Europese Unie moet zorgen voor een goede uitwisseling van informatie maar Eurocommissaris King benadrukte de expliciete rol van de lidstaten op dit gebied.

Sessie V: De externe dimensie van migratie – het voorkomen en bestrijden van irreguliere migratie

De sessie over de externe dimensie van migratie werd ingeleid door Simon Mordue, plaatsvervangend Directeur-Generaal voor Migratie van de DG voor Migratie en Binnenlandse Zaken van de Europese Commissie, door Edward Zammit Lewis, voorzitter van de Maltese commissie voor Buitenlandse en Europese Zaken, en door Anne-Mari Virolainen, voorzitter van de Grand Committee van het Finse Parlement. De sessie werd gemodereerd door Jaak Madison, vice-voorzitter van de Estse commissie voor Europese Zaken.

De heer Mordue gaf een overzicht van de stand van zaken in de migratiestromen, die merkkelijk waren gedaald, mede dankzij de EU-Turkije deal, de inspanningen van de lidstaten en een uitgebreide strategie. Hij prees daarnaast de totstandkoming van het Europees Grens- en kustwacht-agentschap, de verbetering van het Schengen Informatie Systeem (SIS) en de resultaten van de EU-Afrika Top.

Op Europees niveau worden nu maatregelen genomen om de migratiestromen beter te reguleren en wordt ingezet op het creëren van legale migratiewegen om te vermijden dat mensen in handen vallen van mensensmokkelaars. De heer Mordue bracht in herinnering dat 1 op 3 personen effectief worden teruggestuurd naar het land van oorsprong, maar dat betere afstemming tussen de asielprocedure en de procedure voor terugkeer nog van belang is. De afronding van het Gemeenschappelijk Europees Asielstelsel zag hij als een noodzakelijkheid in het

Europese migratiebeleid, waarvan hij hoopte dat dit in de nabije toekomst zou worden bereikt.

Hij runde af door een aantal doelstellingen voor de EU te noemen, waaronder gereguleerde migratiestromen, de bestrijding van smokkelaars en de samenwerking met Afrikaanse landen.

De heer Zammit Lewis vervolgde door te zeggen dat migratie van alle tijden blijft en dat hiermee slim moet worden omgegaan, onder andere via terugkeer- en overnameovereenkomsten en via de versterking van legale migratiewegen. Wel moeten de lidstaten meer doen aan de uitvoering van het hervestigingsbeleid. De heer Zammit Lewis gaf ook aan dat de oorzaken van migratie moeten worden aangepakt door bijvoorbeeld het aanbieden van beurzen en het voorkomen van een braindrain.

Mevrouw Virolainen benadrukte dat, naast alles wat al is gedaan, er vooral nog een alomvattende Europese aanpak ontbrak om het beleid effectief te maken. Zij waarschuwde ervoor dat Europa als waarden gemeenschap niet opzij mag worden gezet. Zij sloot zich vervolgens ook aan bij de eerder genoemde noodzaak van legale migratiewegen en de aanpak van de oorzaken van migratie. Mevrouw Virolainen benadrukte verder het verband tussen het handelsbeleid en migratiebeleid van de EU en de noodzaak om in dit kader ook klimaatverandering hoog op de agenda te zetten.

Tot slot vroeg zij aandacht voor het feit dat financiële middelen nodig zijn voor de aanpak van de oorzaken van migratie en dat diverse financiële bronnen op elkaar zouden kunnen worden afgestemd.

De inleidingen werden gevolgd door een levendig debat met de delegaties. De delegaties spraken vooral over migratie vanuit Afrika en het Midden-Oosten en brachten ook de zorg om jonge migranten en jeugdwerkloosheid als bron van migratie in het debat. Vele delegaties uitten hun solidariteit met de lidstaten die zijn onevenredig zijn getroffen door de migratiestromen.

In verschillende bijdragen van delegaties werd het belang van het terugkeerbeleid en het respect voor mensenrechten herhaald. Ook wezen de aanwezige leden op het belang van Frontex en van de opgezette hotspots. Een deel van de bijdragen ging in op het verschil tussen economische migranten en vluchtelingen die door de EU in bescherming zouden moeten worden genomen.

Eerste Kamerlid Tineke **Strik**, tevens rapporteur voor de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa over de mensenrechtenaspecten in migratieafspraken, benadrukte dat er nog veel vragen en zorgen leven over mensenrechten, met name ten aanzien van migranten en vluchtelingen die zijn gestrand in of terug worden gestuurd naar transitlanden. De EU werkt in veel gevallen samen met deze landen, ook al hebben zij vaak geen degelijk asielstelsel of bieden zij geen effectieve bescherming van mensenrechten. Zij verwees daarbij naar Libië als extreem voorbeeld waar migranten zware mensenrechtenschendingen riskeren. Mevrouw Strik vroeg hoe de Europese Unie fundamentele rechten in ogenschouw houdt in haar externe dimensie van het migratiebeleid.

De heer Mordue benadrukte in zijn reactie dat de EU geen fondsen ter beschikking stelt aan de Libische overheid die enig verband houden met de mensenrechtenschendingen in Libië, maar ter plaatse ondersteuning biedt aan organisaties zoals UNHCR, IOM en Unicef. Hij antwoordde eveneens dat de EU weldegelijk toeziet op het respecteren van mensenrechten en wees hierbij op het feit dat de EU onder andere mensenrechtentraining aanbiedt aan Libische kustwachten.

In zijn bijdrage in het debat wees Tweede Kamerlid Malik **Azmani** erop dat de grootste uitdaging in het migratiebeleid bij de interne dimensie ligt. Alles draait namelijk om solidariteit tussen de lidstaten. Hij vroeg de heer Mordue zijn visie op het bereiken van meer solidariteit, mede gelet op het feit dat de Voorzitter van de Europese Raad, Donald Tusk, erop aanstuurt om in mei 2018 hierover consensus te bereiken. In de externe dimensie is het terugkeerbeleid cruciaal, aldus **Azmani**. Al sinds 2015 wordt er gezocht naar een oplossing voor de terugkeer van migranten die de EU niet als vluchtelingen erkent, naar landen van oorsprong die weigeren om hun onderdanen terug te nemen. De heer **Azmani** vroeg de heer Mordue of hij kon toelichten waarom dit punt zo moeilijk is om op te lossen.

De heer Mordue erkende dat er meer samenwerking tussen de lidstaten nodig is om het terugkeerbeleid effectiever te maken. Hij wees erop dat er wel vooruitgang is geboekt in een aantal terugkeervereenkomsten, zoals met landen als Bangladesh en Guineë.

Ten aanzien van het gebrek aan solidariteit tussen lidstaten in de interne dimensie van het migratiebeleid erkende de heer Mordue dat er politieke en culturele gevoeligheden leven in sommige lidstaten. Hij benadrukte echter dat de samenwerking in de EU is gebaseerd op solidariteit en respect voor de rechtsstaat en dat deze beginselen leidend zouden moeten zijn.

COSAC-Bijeenkomst van de commissievoorzitters

Op maandagmiddag vond tevens de bijeenkomst van de commissievoorzitters plaats ter bespreking van de conceptteksten voor de conclusies en contributies van de LVIII plenaire COSAC.

Voorafgaand aan het debat over de conceptcontributies en -conclusies is de aanstelling van de heer Kenneth Curmi, werkzaam bij het Maltese Parlement, als Permanent lid van het COSAC-secretariaat bevestigd. De heer Curmi volgt mevrouw Christiana Fryda op.

Verschillende amendementen van de delegaties zijn besproken. Een amendement van de Nederlandse delegatie over transparantie (paragraaf 2.8.) en amendementen van de Eerste Kamerleden in de delegatie, die de formulering van de paragrafen 1.5 en 5.4 van de contributies aanpaste, zijn overgenomen in de uiteindelijke tekst van de contributies.

Het debat concentreerde zich verder grotendeels op de reactie op de uitnodiging van Commissievoorzitter Juncker van 14 november 2017 voor 3 vertegenwoordigers van nationale parlementen om plaats te nemen in de Task Force on Subsidiarity, Proportionality and «Doing Less More Efficiently». Er volgde discussie over het aantal en de wijze waarop de vertegenwoordigers uiteindelijk 41 kamers/ parlementen zouden vertegenwoordigen in de Task Force en over de tijdsperiode waarin de Task Force haar werk zou afronden. Het komende Bulgaarse Voorzitterschap van COSAC bood aan werkgroepen te zullen faciliteren waarin delegaties plaats kunnen nemen om het proces aan te sturen en te monitoren.

Uiteindelijk is een compromistekst (paragraaf 4.5) van het Voorzitterschap aangenomen.

Aanname van de contributies en conclusies van de LVIII COSAC

De ontwerpcontributies en -conclusies, zoals voorgesteld door de vergadering van de COSAC-commissievoorzitters², werden zonder discussie door de plenaire vergadering aangenomen.

Namens de delegatie,

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Eerste Kamer,
Van Apeldoorn

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer,
Azmani

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.